

Heller Erik: A beszámíthatóság misztériuma. (A m. kir. Ferenc József-Tudományegyetem és a Rothermere-Alap támogatásával kiadja a m. kir. Ferenc József-Tudományegyetem Barátainak Egyesülete.) Szeged, 1940. 8-r., 24 lap.

A beszámíthatóság a lelki élet jelensége és így mint tudománynak, a lélektannak körébe tartozik. Ennek ellenére mégis azt látjuk, hogy a tudományok képviselői vagy nagyon keveset, vagy egyáltalában nem foglalkoznak ezzel a mindenki számára oly fontos kérdéssel. Mert a beszámíthatóság kérdésével úton-útfélen találkozunk, a jogászi, orvosi, teológiai, sőt a pedagógiai pályán is és ha ezen tudományok körében bárkinek is szüksége adódik, hogy e kérdésben állást foglaljon, kénytelen a jogtudomány és az elmeorvostudomány hézagos megállapításaival beérni. Ezek a tudományok pedig a problémának nem pozitív, hanem negatív oldalát érintik, nem írnak körül a beszámíthatóság fogalmát, hanem megelégszenek avval, hogy a beszámíthatóságot kizáró okokat sorolják fel és így a kérdés lényegét nyitva hagyják az érdeklődő számára.

Ez a körülmény indította szerzőt, a szegedi, jelenleg kolozsvári Ferenc József-tudományegyetem kiváló jogtanárát arra, hogy rövid, de alapos tanulmány keretében hozzáférhetővé tegye mindenki számára ennek az elméletben és gyakorlatban egyaránt fontos problémának alapvető kérdéseit.

A beszámíthatóságról alkotott eddigi vélemények rövid ismertetése után ráter szerző saját beszámíthatósági tanának tárgyalására. Ennek lényege, hogy mikor beszámíthatóságról beszélünk, valamely cselekményt valamely személlyel hozunk összefüggésbe, tehát valamely cselekményt valamely személynek »beszámítunk«. Így a beszámíthatóság kérdésénél két, főkélekkel ismerkedünk meg: a cselekménnyel és a személlyel. További fontos kritériumok még: a jellem, lelki okozatosság, motívum, akaratelhatározás, ennek hiánya, lelki élmény stb., melyek mind lényeges körülményekként hatnak a beszámíthatóság megállapításánál. Külön tárgyalja szerző a siktetnémák és elmebeteg beszámíthatóságának kérdését. Végül konklúzióként leszögezi, hogy a beszámíthatóság kérdésének vizsgálatánál a helyes ítélkezés a bírák, ügyvédek és orvosszakértők színvonalán múlik.

Szerző tanulmánya nekünk pedagógusoknak is igen értékes mérőeszközöket ad kezünkbe, melyekkel meg tudjuk mérni a gondjainkra bízott fiatalok lelki életében felmerülő problémákat és ezzel kapcsolatban külsőleg is jelentkező cselekedeteinek beszámíthatóságát. Ezért örömmel üdvözljük szerző tanulmányát és melegen ajánljuk minden magyar pedagógusnak figyelmébe.

Gyulai Tibor.

Prüfer Lános: A gyermekkori hazugság fajtái, okai és ellenszerei.

Fordította: *Székely Károly.* (Különnyomat a Kisdednevelés 1939. és 1940. évi LXIV. és LXV. évfolyamából.) Budapest, 1940. 8-r., 39 l.

A magyar nevelésügyi irodalom könyvtermésében mostanában ritkábbak lettek a fordítások. Vajjon tudatos jelenségről van-e szó és nevelésügyi íróink szándékosan nem ültetnek magyarra idegen műveket, mert egyre nő